

Latweefchu Awises.

Nr. 21.

Zettortdeenâ 24. Maiji.

1862.

Awischn-sinnas.

Leepajâ taisahs us tahm leelahm gohda un preeka deenahm, ka muhsu Kunga un Keisera augsti behrni un Leelwirsti scho wassar' nahkschoht Leepajâ jubrâ masgatees un zerre, ka ir pats Keiserê un Keisereene tur kahdas deenas buhschoht pee saweem mihteem behrneem. Ir Nihga un Zelgawa zerre, ka dabbuschoht redseht sawu firnigi mihtotu augstu waldineeku schehligu waigu.

Nihgâ taggad ar to darbojahs, 5 pehdas dsilki appaksch eelu brugga likt tahs dselses truhbas, ar turrahm waddihs uhdeni wissos nammôs un dedsinajamu zahsi eelu un nammu lukturôs. — Pinkesmuishas Nikolai frohgam 12ta Aprila nakti 6 laupitaji usbruffuschi! 2 reises eefchahwuschi zaur lohgu frohdsineeka istabâ un frohdsineegi fashahwuschi; tad eelaususchees islaupijuschi 630 rubus judr., pulkstenus un drahnas. Pehdas wehl tohp dsihtas.

Kuldigâ 21ma Aprila nakti 6 nammi un kahdas peederrigâs ehlas us reis degguschi. 4 nammus gan isglahbuschi, bet 2 ar peederrigahm ehlahm nodegguschi. 2 naktis paprecksch kahds wehlu mahjâs pahrnahocht jaw ugguni bij mannijis zitta namma jumtâ. Peeskrehjuschi un ugguni apslahpuschi, bet atradduschi pulks dedsinajamu leetu jumtâ fakrahtas no besdeewigahm rohlahm. Dizz, ka ir tahs 6 ehlas no besdeewigahm rohlahm eededsinatas tappuschas, tapat ka Kuldiga lahgu lahgham tappe eededsinata, nu buhs 3 gaddi. Scho leelu grehzineeku pehdas wehl ne warrejuschi useet, un nabbaga pilsatneekem atkal leelas bailes un behdas!

Lehrpatê taggad studeere 582 studenti, stary scheem irr 260 no Widsemmes, 95 no Kursemmes, 69 no Igganusemmes, 19 no Pohseem, 138 no Krewusemmes un 1 no Wahzsemmes. 94 studeere mahzitaja ammatâ, 74 teefas lungu ammatâ 223 buhs par daktereem, 27 par apteekereem, zitti

par fshohlas kungeem un tee zitti studeere wissadas zittas augstas gudribas. — Arri studenti nahksuschi fweizinaht un usrunnaht zeen. Kuratera lungu, un schis laipnigi tohs usnehmis, tohs usrunnajiis ar firnigeem wahrdeem un teizis, ka Lehrpates studenteem effoht labba flawa irr pee muhsu wissaugstakeem kungeem, un ka no schehliga Keisera dosch labbums teem wehl effoht gaidams. Lai tiklai allasch tikpat gohdigi turrotees.

Wolgâs uppe scho gadd warren pahrspluhduse un ar leddu leelu fshahdi padarrijuse Nischegorodâ, tur, fur to wisseleelaku tirgu pasaulê turra, jo nopohstijuse tirgus plazzi ar wissu to leelu pulku bohtu kas preeksch tirgus tur stahw gattawas.

Italia. Gesahloht tizzeja, ka ar Garibaldi sinnu winna drangi mehginajuschi eelaustees Eistreikeru semmê; jo kad Italias Rehninsch schohs bij lizzis fauemt un zeetumâ likt, kas to nomeeru bij fahkuschi, tad Garibaldiis gan schohs aisstahwejis un prassijis, lai tohs tuhda palaisch walkam; bet nu israhdijees un Garibaldiis isteizis, ka to teem ne bij wehlejis darriht, bet ka tahdi, kas Eistreikereem Weneziu labprahnt grihb panemt, bij fabuntojuschees sleppen un us sawu rohku to bij fahkuschi, zerredami, ka kad til buhschoht eefahkuschi kareu prett Eistreikereem, tuhda wissa Italia zelschotees un leelaiis karsch buhschoht gattaws. Gohdigais un gudrais Rehninsch pee laika sinnu par to dabujis, sinnajis tohs besgohschus tuhda sawaldiht un nu tee rohp teesati, ka pelnijuschi. — Ir Neapelê taggad laupitajus wissur fakauj un wainigus us weetas noschauj, jo breejmas dsirdeht, kahdus pohsta darbus tee darra, ka nodedsina zeemus, wissu islaupa un nabbaga zilwekus neschehligi nokauj un mohza ar itt breefnigahm mohzibahm, ir dsihwus zeppuschi us kwehlainahm ohglehm. Deews lai flawehts, ka nu waldischana

stipra deefgan tahdus resbaineevus falaust un fawaldiht. —

Rohmâ Napoleons zittu Generalu, Wirstu Montebellu, nosuhthijs, kas palihds laupitajus-falaust. Generalis Gojons nogahjis us Parisi, un nu gan zittadi ees ar Rohmu.

Parisê taggad irr Egiptes Wihze Rehninsch, Said Pascha, kas no Napoleona wissadi tohp gohdahts, jo winsch wehle taiisht Suëzê to leelu kanahlu, zaur kurreu gribb ar fuggaem braukt no Widdus juhrus us Indiu un Aihnu. — Napoleons paleef pee fawa padohma un kaxro prett Mejiku un turpu nosuhtha wehl 12 tuhft. saldatus, jebfchu Gulenderi un taggad ir Spanjeri fawus saldatus pahrwedduschi mahjäs un paleef pee fawas pirms kuntraktis un pameera derribas. Neweens ne sinn teikt, ko Napoleons ihsti gribb Mejikâ ar tahdu kaxru, kas til dauds naudas maksa un kur til dauds saldatu ar sehrgahm mirsl. Sakka, ka wehl gribboht Gistreibera Keisera brahli, Maksimilianu, zelt par Mejikas lehninu un par to atkal Beneziu panemt Gistreibereem un Pawestam Rohmu un to atdoht Italiai. Prinziis Maksimilians nupat eefchoht us Parisi, bet effoht teizis, ka Mejiku ne gribboht dabbuht.

Amerika. Wehrgu-walstim ar kaxru eet flitti. Jaun-Orleanu un 4 stiprus krepostus, kas scho leelu pilfatu pasargaja, ihstas walstis uswarrejuschas ar bombardeereschanu, un tad fadedsinajuschas un nopohstijuschas wissas leelu-gabbalu laiwas, un apbrunnotus fuggus un zittas tahdas kaxra-leetas, kas wehrgu-walstim tur bijuschas. Wehrgu-walstu spehks aisbehdsis un pats fadedsinajis wissu bohmvillu, kahdus 10 milj. dahld. wehrtu. Tapat arri darrijis ar bohmvillu un zukkura magasihnehm zittods pilfatods pee Mississippes leelupes un to skahdi rehlinajohht us 40 milj. dahld. Bombardeereschanâ pee Jaun-Orleanes wehrgu-walstim kahdi 1500 kaxra-wihri effoht maitati tappusch. — Tee 2 breefsmige apbrunnoti fuggi — „Merrimaks“ un „Monitors“ — pahris reisu gan atkal fastappusches — bet ne weens ne ohtes ne drihkfstejis fahkt kantees — bet atgreesusches atpakkal. Taggad lassam, ka wehrgu-walstis ir Nowollas ohstu atstahjuschas, wissas kaxra- un fugga-

leetas fadedsinajuschas un ir scho fawu „Merrimaku“ ar pulweri nopohstijuschas, lai eenaidneeki to ne dabbu. — Raksta, ka kahds wehrgu-walstu wirfneeks no Boregara suhtihst, ar baltu kaxrogu effoht nahjis ihstu walstu lehgeri. Tas rahda, ka gribboht meeru derreht jeb padohtees. Dsirdehs kas bijis. S—g.

Mejikâ ne fenn fawada leela kauschanahs bijusi. Prohti Guberneeris no Guadalajaras lifke eerikteht leelu plazzi, kur winsch wairak kâ 6 tuhft. gaiteem, kurreem ar tehraudu apfalti spizzi peejchi bijuschi, lizzis kantees; effoht arri til breefsmigi kawsusches, ka 4897 gaili noht us plazzi palifluschi, 993 til stipri eewainoti, ka gan dshwi nepalifshoht, un 799 irr weeglafi eewainoti un tillai weens, kas wehl ar wesselu ahdu palizzis. Schis nu no wisseem flattitajeem ar leelu gamileschanu tifle par uswarretaju isfaukt. Schim uswarretajam effoht wahrds Linda un daudseem kohpâ peederroht. Pehz schis kauschanahs nu gandrihs nekahds gailis eefsch Guadalajaras wairs ne atrohnotees, un tã tad Lindam, jebfchu arri grehti nopuhletam, buhs japaleef par wirfneeku par til dauds wistu atraitnehm. — Woi naw par grehku nabbaga putnus tã bendeht un gallinaht un par to lustetees, un preezatees par winnu mohkahn un fahpehm !!

No **Stargardes** Pommeru semmê, schis ehrmigs notikkums teel stahstihst. Preeksch dauds gaddeem dshwoja Stettinê weens atraitnis bes behrneem, kas sebbak us Stargadi atnahze, kur no fawahm intressehm pahrtikle, un tifle aplohpts no kahdas wezzas gaspaschas, kas pee winnas deeneja. Schis tai wezzenei wissas fawas mahju leetas apshlija, par ko winnai bija ja- apshlahs winnu pehz mirshanas us weenu spilwenu, ko winsch tai eefshmeja, kappâ guldiht. Winsch nomirre un tifle itt kâ pats bija wehlejees, tas spilwens fahrkâ eelikt. Pehz to nahze winna mantineeki, un kad neneeka no mantas ne atradde, tad tifle schi wezzene pahrklauschinata un nodeewejahs, ka winna neneeka no kahdas mantas nesunnoht, neds arri pee ta wezza lunga deenedama ko effoht redsejusi, bet ka winsch tai zeeti pekohdinajis winnu us to eefshmetu spilwenu guldiht. Tad nu us mantineeku pagehreschanu tifle kaps atkal is-

rahts un sahrts ismeklehts, un raug! eefsch spilwena atraddahs lihds 12 tuhst. dahlderu naudas grahmataš. Al tu nabbags zilweks! ir pat nahwes stundâ irr manta taws Deews bijis!

R. S.

Semmes = elje.

III.

Ne irr nekahdas drohschas palaischanahs us scha laika mantahm. Pensilwaniâ ne fenn, kad darbojahs pee Tidonas pilfata jaunu affu isurbt semmes-elji meklejoh, — tad peepefschi no urbja zauruma elje kâ straume isfchahwahs us augfchu tahdâ warrâ, kâ kâ stabs kahpe 41 pehdu us augfchu un katrâ stundâ iswirre gandrihs 70 muzzu eljes. Bahri wirsû par fcho isfchahwumu garraini gahsê uskahpe kâ mahmahkons 50 lihds 60 pehdu augstumâ.

Nu gahdaja zeel warredams wiffas uggunis isdsehst, kas buhtu tumumâ, lai garraini nolaisdamess ne eedeggahs, — bet par nelaimi, jebfchu kahdu 600 fohlu tahfak, bija ugguns, ko ne dabuja isdsehst ahtrumâ; pee fchahs ugguns eedeggahs tee eljes-garraini, kas us wiffahm mallahm bija isplehtuschees, un nu itt kâ azzumirkli gais pasikke par weenu paschu ugguns-juheu. No ta tad nehmahs degt arri tas eljes wirruma stabs un isgahfahs kâ no leesmu schluhtera wissapfahrt ar wairak kâ fimts pehdu zaurmehra, kamehr tahs lahfes, kas nobirre, kritte semmê kâ deggofchas lohdes wahroschas eljes, un ka nu arri semmes wirsûs stahweja leesmas, kas isgahje arween tahfak zaur tam, ka nobirre arween wairak eljes. Tawas breefmu breefmas! Zilweki tur apfahrt pulkeem tappe nogahsti semmê woi tahlu atfweesti; zitti behge no fcha eljes-sanka nohst neganti apdegguschi un ar deggofchahm drehbehm brehkdami eefsch leelahm fahpehm. Daudis tahlumâ stahwedami isfchlire tai ugguns-rihklê tschetru zilweku meefas, kas. — irr jafalka tâ: fawirre deggofchâ elje. Wihs kahds, darbojees grahwiti rakt, zaur ko lai nolaisstu us semmaku weetu elji, kas iswirtu; tas us weetas bij pagallam, un til to warreja redseht, ka winsch, usspeedees us sawa lahpsa kahpa, no ugguns tappe aprihts. Klaus kungs, — kam pa to gabbalu peederr daschas tahdas eljes affas, un kam

no tahm eenahze katrâ deenâ wairak kâ 1000 dahlderu pelni, — stahweja nezil tahlu no urbja zauruma, un kad sahze ta isfprahgshana, tappe nosweests pee mallas 20 fohlu tahlu. Tapat winsch paspehje wehl zeltees un paskrete kahdu 7 lihds 8 fohlu, un nu peefstrehje diwi wihri, kas atwille winnu nohst no ugguns kehruma un dabuja winnu nammâ kahdâ, kas bija nezil tahlu. Wibram til ne sekles un sabaki, bet gan wiffas zittas drehbes bija sadegguschas, un arri winna matti, azzuwirsmatti, naggi, pat aussis bija noswilluschas un no azzu sibles gandrihs neko wairs ne redseja. — Schinni breefmigâ buhschanâ wihs dsihwoja wehl dewinas stundas un wehl bija tam til dauds apstunafchanas, ka winsch lilke atfaukt teefas wihru un tam lilke usrakstihst sawu nospreedumu par to, ko lai darra ar winna mantahm, kad buhschoht mirris. Winsch nospreede, lai dohd nabbageem tai nowaddâ peezeefmits tuhst. dahlderu, — un no teem diwi wihreem, kas winnu bij israhwuschi no leesmahm, lai dohd katram diwi fimts dahld.; bet bija pagallam ar winnu pirms dabuja aprakstihst sawu wahrdu appaksch scheem raksteem. — Bes teem, ko peeminneju, wehl feschî zitti zilweki itt ahtrumâ nahwei bij par laupijumu. Redseja itt ahtri leesmas tohs kaulus no peezi strahdneekeem, un ir zittus fweeschineelus wairs ne reds, kas bija nahluschi flattitees affas urbschanu. Trihdesmits tschetri zitti wihri, — woi wairak woi masal — fadefsinajuschees. Tai paschâ azzumirkli, kad isfprahge ugguns, tas nokehre pa 300 lihds 400 fohlu tahlumâ wissapfahrt wiffas strahdneeku buhdas, maschihnu-ehkas un mahjas, — un pee zittas affas, kur leels katls bija pilns ar eljes, schis katls breefmigâ sprahgshana eefchahwahs gaisâ, zaur ko maschihnu kungs dabuja sawu gallu. Zaur tam arri tahm zauruma leesmahm bija leelaka paliga, tâ ka pa fcho laiku wiss bija weenâ ugguni. Eljes stabs zehlees stahweja weenadi ween, un isflattijahs kâ straume, kas kahp us debbesim, un tee garraini, kas islaidehs us fimts pehdu tahlu gahje fchkohtredami, sprehgadami un sprahgdami un ar sawahm leesmahm, kâ ar mehleh, mahkoneem eefchahwahs eefschâ. — Pa wissu to laiku, kur fchi breefmiga degshanahs pastahweja, ugguns

dumpis un sprahgschanas bija tā neganti, itt kā wifceelafas wehtras, auka un sibpa plohsitohs leelā meščā. Ugguns bija til breefmigs, ka ne warreja pee-eet us pušohtra simts pehdu, jo tad jaw drehbes fahze degt un meefai bija deggums.

Tahdu ugguni zilweku azzis wehl ne bija redsejuschas! Wehl ohtrā deenā elje iswirre arween no semmes abrā un tuhliht arri stahweja leefnās un pahrplohde kā uppe, kas isgahschahs pahr sawahm mallahm, weenā ugguni. — Tee lungi, kam peederr schahs affas, tā paspehle latrā deenā 20.000 lihds 25.000 dahlderu, un neweens zilweks ne spehj ugguni waldihht un apdsehst. Ges ar to degschanu lihds kamehr wiffa akka buhs isdeggusi. — Remas ne warr isstahstihht pilnam wiffas tahs breefmas, kas tur bija redsamās. Pohstias irr affas: weena, kas dewe latrā deenā 300 muzzu eljes; ohtra, kas dewe 250, trescha, kas iswirre 100, zettorta ar 250, un peekta un festa, kam kohpā par augteem bija 2500 muzzu.

Tā bijis; bet arri schahs breefmas apstahjuschahs un kad arri ne tai paschā weetā, komehr zittās weetās tai paschā semmē schahdas semmes-eljes gandrihs ne-isfmečkama baggatiba.

Geschy Afias, — India, Birmanu walsti, semmes-elji smek no affahm, kas 200 ohlefschu dsit-las, ar spanneem, kas strikkeem peeseeti. Tahdu affu tur kahdas 300 lihds 400 un tahs irr 4 pehdu zaurmehrā. Geschy 24 stundam isfmečk kahdu 5 tuhliht. mahrzinu eljes. H. R.—U.

Zauna sinna.

Wittkawas fahdschā, Posenes gubernementi, Bruhschōs, paspehleja kahda meita sawu dschwibu — jaur to nelahga eeraddumu, ohtrōs leeldenas-fwehtkōs meitas ar uhdeni apseet. Kahdās mahjās bij kalpi norunnajuschī ar meitahm tahdā wihsē is-johkotees. Meitas behge us behlingi un kad tahm ir schē pallat dsinnahs, pa behlingi tahlak, bet pee

fam tahs aismirfe, ka weenai behlinga dakkai gree-stu ne bij: wiffas trihs nostrehja semmē un weena nolause faklu. — Arri Kursemmē irr schis neleetigs eeraddums kahdōs pagastōs (nowaddōs) stary jaun- neem laudim, fuhdu wefchanas laikā (ar uhdeni) „leetees“; woi Widsemmē arri tā mehds darriht, naw man sinnamē. Pats redseju, ka nowaddā pee tahdas leefchanahs meitas behgdamas un til ne faklu laudamas rippu rippahm fuhlenus metta un weena us fakla dsikā mehslu-kastē, kas ar smirdoschu uhdeni pildita bij, eefkrehja! Rabbi, ka toreis nelaimē ne notikka; bet ka pa wiffu to ilgu laiku, kamehr schi gekkiga traf-foschana pastahw, bes nelaimēs buhtu bijis, to ne-mas ne tizzu! — Id.

Stahstinsch.

Wiffi sinnaja, ka dakters Abernetis mas runnaja un ka tam ne patikke leeli garri stahsti. Kahdu riht' eenahl winna istabā preileene, ne fakla ne wahrdu, bet eewainotu pirksu tam turra appaksch azzim. Dakters apseen wahti, preileene maksu us-leek us galdu un aiseet. Abbi neweenu wahrdu ne bij runnajuschī. Behz kahdahm deenahm preileene atkal atnahk. „Rabbat?“ praffa daktera lungs. „Rabbat!“ atbild preileene. Tee bij tee pirmee wahrdi, ko abbi sawā starpā bij runnajuschī. Preileene atnahk wehl trihs reises, bet runnajt ne runna ne dakters ne preileene. Weidscht schi atnahk un kahda pirksu ne apseetu un wesselu. „Isdseedehts?“ praffa dakters. „Isdseedehts!“ atbild schi. — „Wateesi preileen“, fakla dakters preezigs, „til prahtigu seewischli ne esmu redsejis!“ — Id.

Wihklas usminneschana, kas 19tā Nummeri.

Linnu audeklis.

E. F. S.

Si n n a.

Wihklais R. R. . . g no R. juhs sawu wahrdu un annatu ne esat appakschraftijuschī; tadeht juhsu rakkus Awisēs ne warram eetikt; arri faklam, ka garras dseefmas Awisēs ne derr, jo naw ruhmes deefgan un to irr mas, kas tahdas dseefmas labpraht laffa; ir mihlestibas gaudas un dseefmas Awisēs naw leelamas. S—z.

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementis augstas waldischanas pusses: Collegienrath G. Blaesē, Censor. Jalgawā, tal 22tā Maiji 1862. No. 89.

©edruckt bei J. B. Steffenhagen und Sohn in Mitau.

**XLVIII. Par Deewa walstibu paganu
starpâ.**

12. Labradorore.

(3.)

(Skattees mission. sinn. 1861 Nr. 20—24.)

Esaij. 60, 20. Tas Kungs buhs tur par muhschigu
gaisnu un tawahm noslumfchanas-deenam buhs
gals. —

Mihlee missiones draugi! Tas Kungs muhsu
Deews mums dahrgas un swehtas apsohlschanas
dewis, kas schinni tumfcha grehku un behdu pa-
faule mums itt ka spohschas swaigsnes spihd un
muhsu firdis eepreezina un pazilla us jauku zerribu
un kluffu pazeeschannu, kad sawu frustu neffoht
daschlahrt gribbetum jaw nogurt un palihdsibu re-
dseht lahtu woi nekahdu. Tas swehtais missiones
darbs pee nabbaga paganeem ihpaschi tahds, kas
jo flaidri parahd, ka schahdas Deewa apsohlscha-
nas wajadsgas un arri teescham nahf par labbu;
bet tas pats arri tahds, kas jo flaidri parahd, ka
schahdas Deewa apsohlschanas arri peepildahs.
To redsam ihpaschi pee tahs missiones druwas,
ka wahrdu muhsu schihse reises stahsti nese, prohti
pee Labradores missiones. Zits no jums gan wehl
atgahdahs, ka jaw pehrnaja gadda par scho missio-
nes druwu fahlfuschi stahstih. Luhdsoshs, ka ihpaschi
usfchirreet 1861 g. missiones sinnas Nr. 20 lihds
24; bet jitteem ta patte wehl buhs fwe scha. Kad
nu tik garsch laiks pagahjis, kamehr par to ne es-
sam stahstijusch, tad wirms taggad tahlaf par to
usnemtu zellu staigajam us preekschu, papreekschu
ihseem wahrdeem gribbam peeminneht, kahdas
sinnas par Labradores missioni jaw dewusch. Lab-
radore, winna puffsalla Seemel-Amerika prett
Greenlanti, schai Greenlantei wiffai lihdsiga: jo
tahda patte gaisa un semmes buhschana, tahda

patte tauta, ka tur, te arridsan atrohnama, prohti
Gskimoeschi, nabbaga lautini, kas pehdiga tum-
fiba pakrittusch, sawu behdigu dshwi uscurr ar
jakti un sweijoschannu. Birmais, kas par winneem
eeshelohjabs, bij Ollenderu fuggineeks Erborts,
1749 g., kas turpat arri no tumfcheem paganeem
tiffe nokauts. Behz scha atkal usnehme scho mis-
siones druwu kahds buhmeisters no Brahlu drau-
dsehs, wahrda Jens Owens, kas 1764 g. turp
nonahze. No ta laika missiones darbs dewahs us
preekschu, warreja ihpaschu missiones stanzju eetai-
fihht, to nosauze par Nainu, un kad 1773 g. ir no
Brahlu-draudses ir no Calenderu gubernatera zitti
atnahze to missionaru darbu pahrluhkoht, tad jaw
proezigu sinnu warreja doht, ka pawelti ne effoht
strahdahs pee winneem paganeem.

Tik tahf jaw, mihlee missiones draugi, par Lab-
radori bijam. Taggad nu tahlaf. Kad tahdas
labbas sinnas par missionaru puhlinu pee Labrado-
reefcheem Giropa atskanneja, tad te arri no jauna
dauds firdis eefille, kas steidsahs palihdseht. Diwi
jaunas missiones stanzias, weena no Nainas us
augfchu, ohtru us leiju, gribbeja eetaifihht un ta-
deht 1774 g. tschetri missionari usnehmahs par scho
semmi reisohht, ka isdewigas weetas useetu. Kur
ween schee brahli ar Labradoreescheem fatiklahs,
tur tohs ar labbu peenehme un luhdse, lai taf nah-
koht pee winneem apmeestehs. Atpakkal brauzoht
teem gruhtha nelaimenotikke; tiklai trihs juhdses
no Naines winnu laiwa usfrehje us klinti un is-
schkihde; diwi no teem missionareem noslihle, diwi
tiklai ar mohlahm isglahbe sawu dshwibu.

Nowembera mehnesi 1775 g. wiffi Labrador-
fchi, kas tur bij apmettuschees, atkal aisgahje un
isklihde; bet ap seemas-swehtkeem winni tohs
brahlu atkal apmekleja ar sawahm masahm kam-

maninahm brauzoht par aisfalluschu juhru. Starp scheem weeseem arri bij Kinminguse, kas sennak bij leels burwis; pee scha ihpaschi warreja manisht, ka tee Deewa wahrdi, ko dsirdejis, pee winna firds bij spehziigi strahdajuschi; winsch gluschi zittads zilweks bij palizzis un no firds lillkhs atgreetts no sawas preekschejas paganu tumfibas. Schis bij pirmais, kas 1776 g. fwehtu kristibu dabbuja; tai pascha deena arri jaunu sa-eeschanas nammu Naine eefwehtija. Kinminguse, kas kristiba bij dabbujis to wahrdu Behteris, wisseem missiones brahseem ar mutti un rohku fwehti apsholija, ka jo prohjam gribboht palikt pee tahs draudses to tizzigu. Schis zilweks pee saweem tautas brahseem bij leela gohda; tadeht winna atgreeschanahs pee kristigas tizzibas to zittu firdis stipri eekustinaja un tee jo prohjam jo usmannigi klausjahs, kad winsch teem no ta Bestitaja stahstija.

Wehl reisu reisehm tee brahli apmekleja to semmi, to labbak isluhkodami. Kiwolen-falla, 30 juhdses no Naines us seemela pufsi jaunu missiones stanziu eetaisija. Tee brahli te atpirke 200,000 pubraweetas semmes, libds 3 kwadrata-juhdses, ko Labradoreescheem atpirke un to weetu nosanze Okam t. i. mehle. Tai mallä papilnam bij malkas un labba awota uhdens, tapat arri labba ohita un labs lauschu pulks tur dsihwoja, kas tohs brahlus ar leelu preeku usnehme un paschi pee missiones namma uszelschanas labprakt palihdseja; bet jo wairak par preeku tas bij, ka schee lautini ewangeliuma fluddinaschannu labprakt klausjahs. Jaw ehtra gadda te 6 pee-auguschus paganus kristija un par 7 gaddem jaw bij 38 dwehseles, kas pee Kristus draudses peederreja. — teescham baggata alga par wissu to gruhfu publiu, ar ko tee brahli bij publjusches, neganta saltumä un wiffadas breefmas reisodami par leddeem un sneegeem tohs iskaisitus paganus usmeklejoht.

1777 g. trihs brahli atkal jaunu missiones stanziu usnehme Orwertonä. Arri te to semmi no Labradoreescheem atpirke un ar akmineem rohbeschos apshmeja. Bet peezi gaddus wehla tillai warreja eesohlt ehlu ustaisht. Schi weeta bij 30 juhdses no Naines us leiju un to nosauze Berribas-leiju. Inogaddus no Gulantees atnahze missiones-luggis, kas tahm trim libds schim eetaisitahm missiones stanziuhm wiffadas

waijadfigas leetas no Ciropas peewedde un zaur ko arri tee brahli sawa starpa sinnas dabbuja zits no zitta. Arri bes tam tee zil spehdami sanahze kohpa, waffaras laika ar Labradoreeschu laiwinahm, seema ar kammanahm brauzoht, kurrak leelus funnus peejuhde. Semmes zelsch dauds gruhstaks ais stahweem klints kalneem, par kurreem jabrauz; weeglak jaw eet pa juhru, kad ta stipri fasallusi. Bet arri tur breefmu deewagan, kad laiks pahrgrohsahs un tad leddeus peepeschi isfchihst. Tas Kungs dandflahrt brihnischigi no tahdahm breefmahm isglahbe.

(Zurplikam wairak.)

Jannas sinnas par Leipzigas missiones beedribas darbu Indias semme.

(Stattees Nr. 8.)

4. Jannas sinnas par Madrases piljata Luttera draudsi.

Essam jaw stahstijuschi mihteem lassitajeem, ka Madrases draudses gannam, missionaram Kremmeram, pehrn bija jashkirrahs no sawas draudses; meefas wahjibas deht winnam bija jadohdahs us Wahzsemmi. Schehligs Deews winnu brihnischigi ir waddijis par leelo juhru; nekahda wehtra winnus neaislahre, gandrihs par wissu zellu winneem bija labs isdewigs wehjsch un leelais luggis us ko winsch brauze daschlahet la bulta tezzeja. Rahda deena winni bij isbraukuschi 340 Entenderu juhdses. 15ta Aprili Kremmers Londones piljata sweiks un wefels warreja iskahyt no lugga ar sawu seewu un behrneem; Londones Luttera draudses lohzekli winnu mihligi sanehme un sweizinaja. 14ta Maiji winsch pahrnahze Leipzigas piljata, fur jaw kohrtelis winnam bija sataishts Missiones namma. — Kremmera weeta kahdu laiku Madrases draudsi aplohpe Missionars Schwarz; bet taggad tur ir apmettes tas iegahjuscha gadda us Indiu suhtibts Missionars Dederleins. Schis muhsu jaunakais Missionars tad par Madrases piljata un draudsi ir rastijis tahdas sinnas: Kad no Ciropas nahldams biju abrauzis Madrases tumuma, tad mannim lugga kapteins rahdija septinus leelus deeweklu nammus, kas pee jubras kraffa stahweja; winsch teize, ka pagani tohs turroht par lohti fwehteem nammeem; bet winni bija tumshi un neskaisti un man firds sahpeja winnus usluhkojoht; ne tahl

no turrenes bija kahds kalns, kur jaw tas Apustuls
 Tohms effoht Jezus ewangeliumu sluddinajis. Tā
 tad es us Indias semmi pahnahdams tuhdaļ dab-
 buju redseht tahdas leetas, kas parahdija, zil leela
 wehl irr to paganu tumšiba un ka mums stipri
 ween jadarbojohs, lai Jezus gaisma tē eefahktu
 spihdeht tā pilfats kalna gallā. Bet kad bijam
 peebrāukufchi pee Madraſes, tad wehl wairaf dab-
 buju redseht no paganu buhschanas. Kad brohktu
 bijam ehduſchi, kapteins likte lai reisneeki ſawas
 leetas ſapalka, jo wiuſch gribboht drihs enkuri iz-
 meſt, un tad buhschoht wiſſeem ja-iseet no kugga.
 Kad paſchā laikā biju beidsis ſawas leetas ſalikt,
 tad no mallu mallam dſirdeju laudis brehjoht: „tee
 melnee zilweki irr ſlaht!“ Es ſkattijohs zaur at-
 wehrtu lohgu un redseju tumſchi bruhnuš zilwekus
 ar balteem ſohbeem; drehbes teem nebija nekahdas;
 tiklai ap gurneem bija kahds wezs lafkats aptihks
 un galwu winni bija ſatinnuſchi ar garru lafkatu,
 kas ſeſch reis gahje galwai apkahrt. Winni ſtah-
 weja laiwā un airus turreja rohkā; katrā laiwā
 bija kahdi 12 lihds 15 ihreji; tahs la was gan
 bija leelas, bet tiklai no plahnem dehſeem kaut kā
 ſataiſitas bes naglahm, tā ka weenadi waijadseja
 uhdeni iſmelt; tiklai laiwas paſkata bija weena
 weeta, kur ſauſi warreja ſehdeht. Schee melni
 zilweki tad nahje pee mums us kugga. Kad win-
 nus tuwumā apſkattiju, tad tubliht redseju pee
 winnu peerehm baltaš un dſeltanas ſihmes; tahs
 irr winnu Deemu ſihmes; tee paganu preeſteri lau-
 dim tahdas ušmahle, jeb arri eededsina peere; pee
 tahm ſihmehm buhs paſiht kurream Deewam katriš
 kalpo, jo to Indias paganu Deemu irr daudš. Tee
 Gulenderu kungi, kas no Ciropas atnahkufchi In-
 dia dſihwo, ſchohs nabbagus kalpus gauſchi pulgo;
 es patš redseju, ka kahdi kungi gribbedami, lai
 winneem zektu greeſch, ar nuhsahm winneem ſitte
 pa mugguru. — Bet tur arri bija atnahkufchi In-
 dias laudis no augſtatas kahrtas; teem bija garri,
 balti ſwahrti muggurā; galwu winni bija apſee-
 nuſchi ar dabrgeem lafkateem. Zitti Indias laudis
 atneſe preekſch pahrdohſchanas: leddus (ar to
 dſehreenus auſtus padarriht), ziggahrus un wiſſa-
 dus ſaldus kohka augtus. — Kad no ſawa lam-
 bara iſnahziš us kugga wirſpuffi apkahrt ſkatti-
 johs, tad redseju, ka gluſchi kā jaunā paſaulē biju
 eenahziš. Pa labbu rohku kahdas diwi werſtes no

mums bija redſams Madraſes leelu leelais pil-
 fats; garras, ſkaiſtu, baltu nammu rindes bija re-
 dſamas garx juhrmallu; pee wiſſeem nammeem bija
 pohruſti (pagalmji) ar pihlareem; us deenaswid-
 dus puffi bija redſams krepotiš ar Gulenderu ba-
 nižu. Schi Madraſes ohſtā daſchkahrt irr warre-
 nas un bailigas bangas; daſchkahrt jaw reisneeki
 ar ſawahm laiwahm no bangahm tikke apgahſti un
 leelas ſiwis, kas tur papilnam rohnahs, winnus ap-
 rihje; bet kad mehš peebrauzam nebija nekahdas
 bangas. Ohſtā bija wehl kahdi ſimts kuggi; ſtarp
 teem bija weens leelu leelais dampkuggiš, kas par
 diwi mehneſcheem arween brauz no Madraſes us
 Suēzu, pee Sarkanas juhras. — Bruhnas wahr-
 nas ar garru zekfuli ſkrehje apkahrt kuggi; redseju
 arri ſmuſkus, raibus taurinus, un kahdi melni
 zilweki ar plohtu bija peebrāukufchi pee kugga un
 bija peeweddufchi leelu tſchuppu melonu, zitrohnu
 un zittu kohku augtu, ko wehl nepaſinnu. Schē
 arri pirmo reiſi dabuju baudiht weenu platanu,
 tas irr kohka augliš, kas labbi ſmekke un ko dakte-
 riš man bij ieſlawejiš, ka effoht gauſchi weſſeligš;
 taggad es gandrihs ikdeenas ehdu kahdus platanus,
 winnus warx dabuht pirkt 30 par weenu ſudraba
 graſſi (4 kap.).

(Turpīlam wairaf.)

Sluddinaſchanas.

No Jaunjelgawas pilfata Magiſtrata itt
 wiſſi tee, kurren rohkāš irraid tahs ſihlas naudas zedde-
 les, kas ar waldišchanas wehſeſchannu un ſinnu ſihlas
 naudas truhkuma labbad iſdohtas tappuſchas no ſcheem
 Jaunjelgawas ſchibdeem, vrohti no: **Behr Zalle**
Birrhahn, Iſaak Dawid Iſakowis, Oſias Za-
kubowis, Dawid Stern, Nachmann Reinherz,
Chazkel Iſig Kahn, Mattis Heymann, Herz
Heymann, Chazkel Abraham Kahn, Giſak
Schas, Prcyſak Abramowis, — zaur ſcho sluddi-
 naſchannu tohy uſaizinati, augſcham peeminetas ſihlas
 naudas zeddeles tuhdaļ un **wiſſewehlaſki lihds Imai**
Septembara deenai ſchinni gaddā, kā tanni no-
 ſpreektā beidsamā terminā, pee teem ſchibdeem, kurren
 wahrds ikkatrā zeddele cerakſtihts, noneſt, parahdiht
 un prett ſkaidru nandu iſmiht un, ja teem par to buhtu
 jaſuhds, ka ſchee ſawas iſlaikſtas ſcheines ne gribb
 prett ſkaidru nandu iſmiht, — ſawa ſuhdſibu tuhdaļ
 uſtoht pee Jaunjelgawas Magiſtrata. Wehl tē tohy
 ieſluddinahts, ka, ja kahds lihds noliktam terminam
 tā ne buhs darrijiš, tas pehjal, kad Imais Septem-

beris 1862 pagahjis, itt nekahdu subdribu nedf praaffi-
fchanu wairs ne warrehs peedoht par fchihm zeddelehm.

Jaunjelgawas Magistratâ, tanni 28tâ Aprili 1862.
(Nr. 735.) Birgermeisteris N. Diedrich. 1
Sikretehrs M a g n u s.

Pakkulu-, linnu-dsiju, bohmvillas-deegu
pahrdohfchana no wiffadecem nummereem un sortehm
par pabarihka tirgu no

Baltiffa

linnu-wehrpschanaš pabarihka
Kengeraggâ,

irr pee **A. A. Lebedew**, Rihgâ, Kalku-celâ, winna
bohde ne tabku no Raktuscha, prettim Jauna brakta
bohdei un blakkam grahmatu-bohdei dabujamas.

Par labbaku atrafchannu us durwim redjesi
palkas ar bohmvillu usmahletas. 1

Tanni 7tâ un Stâ Zubni f. g. eefsch **Saldes**
fudmallam uhtrupe taps noturreta no firgeem, lohpeem,
raitreem, kammanahm un wiffadahm mahju un wirt-
fchaptes leetahm. 2

Ar Wiffaugstaku wehlefchannu taggad Pehterburgâ
irr zelta un cetaifita tappufe:

naudas un wiffadu dahrgu leetu islohfefchana
(Lotteria).

Preefch Kursemmes fchihš Lotterias fantohris,
— fur lohfes un wiffadas finnas par fcho islohfefchannu
Pehterburgâ warr dabubht, — irr Jelgawâ lihdfschin-
nigâ Schmehmanna namnâ, Leelajas un Kattoku ee-

las labbajâ stubri; fantohri ja-ee-eet no Leelajas celas
puffes. Tabs tur pehrkamas lohfes malka:

1 pilniga lohse malka . . .	131 rbl. 42½ kap. f.
1 puš lohse malka . . .	70 = 82½ = "
1 weerendela lohse malka . .	36 = 48½ = "
1 defmitas dalkas lohse malka	15 = 27½ = "
1 dividefmitas dalkas lohse malka	8 = 20½ = "
1 fimts dalkas lohse malka . .	1 = 74 = "

H. E. Löwenstein,

fchihš Lotterias angabdatajs preefch wiffas
Kursemmes. 2

Tai jaunâ ziggaru bohde **E. O. Holmberg**
Rihgâ us stubra pee wezzeem semmes wahrteem, jaunâ
Karpowa mahjâ wehl dabujami daschadl labbi ziggari
par wezzu tirgu, fâ 100 gabbali par 80 kap. lihds
3 rubl. 50 kap. f., arri Amerikas kahtu-tabaka par
10 kap. par mahzinnu. Schi tabaka ihpafchi derr tab-
deem, kam zaur fleefahm fmaggas fruhitis. 2

Jaunas grahmatas.

Pee **J. W. Steffenhagen** un dehla drikketas
un dabujamas:

Bihbeles dabbas-stahsti, jeb Deewa raddi-
jumi Palestina un tannis aplahrtejas semmes,
fo bihbek peeminn. Pahrzehlis **E. Dünsberg**.
Malka eeseeta 40 kap. f.

Rihmes

no

Ernst Dünsberg.

Malka eeseeta 25 kapeikas fudraba.

Labbibas un prezzu tirguš Rihgâ tai 19. Maiji un Leepajâ tai 19. Maiji 1862 gaddâ.

M a f f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ.		M a f f a j a p a r :	Rihgâ.		Leepajâ	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Fichetw. (1 pušru) rudju 225 lihds	2	35	2	40	1/2 puddu (20 mahrz.) dselles . .	1	—	1	50
1/3 " (1 ") kweefchu 350 —	3	75	3	50	1/2 " (20 ") tabaka . . .	1	25	1	40
1/3 " (1 ") meefchu 160 —	1	70	1	90	1/2 " (20 ") fchikhtu appinnu	—	—	3	—
1/3 " (1 ") anfu . 125 —	1	30	1	20	1/2 " (20 ") schab. zubru galk.	—	—	—	—
1/3 " (1 ") straw . 275 —	3	—	2	50	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	40	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudju milt.	2	40	2	50	1/2 " (20 ") brakta linnu	1	20	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet. 3 " —	3	25	3	50	1 muzzu linnu fehklu . . — lihds	—	—	—	—
1/3 " (1 ") " kweefchu mil.	4	50	4	25	1 " filku 7½ —	8	—	7	75
1/3 " (1 ") meefchu putr.	2	90	3	—	10 puddu farfanas fahls . . .	6	—	4	80
10 puddu (1 birkawu) feena . 450 —	5	—	3	—	10 " baltas rupjas fahls . .	5	75	4	80
1/2 " (20 mahrz.) sweesta 475 —	5	—	3	20	10 " " fmalkas " . . .	5	75	4	80

Lihds 19tai Malka deenai Rihgâ amahkuschi 395 fuggi un isgahjuschi 230 fuggi.

B r i h w d r i k k e h t .

No jubrmallas-gubernements aughtas waldifchanas puffes: Collegienrath **G. Blaesé** Censor. Jelgawâ, tai 22tâ Maiji 1862.
No. 90.